

Dies i Coses

Tardor 91
Número 24
Calonge (200 Ptes.)

Feia estona que Dies i Coses no sortia, del junt passa, l'Associació Es Majoral torna reprendre la tasca de treure la revista cada dos mesos.

Trobareu que al llarg d'aquest casi mig any, han passat coses dignes d'esser a les nostres planes de manera més destacada, com per exemple la inauguració del Centre Cultural, és ver, però un llarg període de desorganització provoca per diverses causes que no cal justificar i la urgència de treure aquest nou número no ho han facilitat.

Seguim amb les mateixes seccions i amb alguna de nova i ben rebuda, com la de l'escriptor i amic Miquel Pons: Estrella Mostrejada.

Comptam seguir amb l'ajut dels lectors habituals, la vostra estima i suport.

Dies i Coses

dies i coses

Aquesta publicació
no té cap finalitat
lucrativa

Tardor 91
Nº 24
Mn. Antoni Vadell, 2
07669 CALONGE
Preu: 200 Ptes.

**CONSELL DE
REDACCIÓ**

Margalida Adrover
Bel Rigo
Jaume Vallbona
Maties Adrover
Pep Estelrich
Guillem Roig
Pep Estelrich

COLLABORADORS

Joan Grimalt
Jaume Rigo
Toni de Porreres
Jaume Serra
Maria Josep Coll
Maria Mag. Estelrich
Miquel Pons
Sebastià Bonet
Bartomeu Mari
Teo Cabaner
Joan Gasull

Agraïm totes les
col.laboracions i els su-
port de qui s'anuncia a
les nostres planes i de
qui ens llegeix

DL 148-1988
IMPRIMEIX

Informacions Llevant, S.A.
Tel. 55 03 28 - MANACOR

Els escrits d'aquesta
publicació expresen
únicament l'opinió
dels seus autors

CONTINGUT D'AQUEST NÚMERO

Crònica	3
Colage	6
Estrella mostrejada... Carrer de Mn. Antoni Maria Alcover	8
La nostra gent	9
Dies i Gloses	11
S'Alqueria Blanca	14
Trescapuit: El Castell d'Alaró	15
Els incendis forestals	16
Sa Plana Verda... Els fems: l'altra cara de la moneda	17
Planes d'opinió	19
L'esport és cosa bona:	
*L'esport i el nin (I)	21
*Toni Vallbona: «Cerc un president»	22
*Cala d'Or en hores baixes	23
*Tràgica mort d'en Maties Conestí	23
*C.D. Alqueria	24
*Miquel Ramis Bennassar	26
La veu de la terra: Jaume Santandreu	27
Humor	28

CRÒNICA

***** dels darrers esdeveniments *****

CRÒNICA

22 Juny.- Es casaren a Campos dos bons col·laboradors de la nostra revista, En Sebastià Vadell de Can Roca i na Francisca Lladó. D'aquí els volem felicitar, encara que fem un poc tard.

24 Juny.- Neix a S'Horta en Toni Rigo Adrover, fill d'en Rafel de Ca'n Corraler i de na Maria Des Camp d'en Ventura. Felicitacions.

30 Juny.- A l'església de Sta. Maria del Mar de Cala d'Or es varen celebrar les noces d'argent de Don Nadal Palmer i Amengual, a la qual hi assistiren nombrosos feligresos i amics. En haver acabat hi hagué un bon refresc per a tothom.

14 Juliol.- Com cada any l'Associació d'amics de la tercera edat va anar a Aguacity, lloc que a tothom agrada molt, grans i petits es refresquen i passen un dia ben entretingut.

19 Juliol.- Pregó de les festes de Sant Jaume a Santanyí, a càrrec del Dr. Jaume Oliver i Jaume, catedràtic de l'escola de magisteri de Ciutat.

20 Juliol.- Dins les festes de Sant Jaume hi va haver la berbena amb Tomeu Penya, Géminis i l'Orquestrina d'Algaida.

20 Juliol.- Dins les festes de Sant Jaume hi va haver la berbena amb Tomeu Penya, Géminis i l'Orquestrina d'Algaida.

21 Juliol.- S'oferí un homenatge a tots els matrimonis majors de Santanyí.

25 Juliol.- Missa Solemne amb el sermó a càrrec de Mossen Nadal Palmer i Amengual.

-Presentació del llibre de Poemes: llibre de magrane de

Jacint Salas i Codony, guanyador del VIè Certamen de Poesia «Bernat Vidal i Tomàs».

-Es va presentar l'obra de teatre «Una de lladres i serenos», per la companyia de Xesc Forteza.

2 Agost.- Després de disputar-se dos partits de futbollet entre els equips benjamin i infantil de Santanyí i «Dies i Coses», l'Associació «Es Majoral» va organitzar dues conferències de medicina Esportiva: L'entorn mèdic de l'Esport «per el Doctor Teo Cabanes i «alimentació i Esport» pel doctor Bartomeu Mari. Les Conferències varen esser acompanyades amb la projecció de diapositives, hi va haver una gran participació de gent que va sortir ben satisfeta de l'acte.

7 Agost.- Inauguració als locals parroquials del Llobards de la exposició d'escultura i pintura d'en Miquel Ferrà.

8 Agost.- Festivitat de Sant Domingo. El vespre es va celebrar la tradicional tramponada a plaça.

9 Agost.- Partit de futbollet infantils entre el grup Llobards i Dies i Coses, guanyant els Calongins. El trofeu donat per en Miquel Cabré, després d'un partit molt disputat a la tanda de penals.

10 Agost. Es va celebrar la primera travessia del Port a Porto Petro, dins els començament de les festes de S'Alqueria Blanca i Porto Petro. El vespre es va presentar el nombre 40 de la col·lecció «Coses nostres» titulat «Homes... Terra... Cel i Mar: Porto Petro».

14 Agost.- Exposició de Treballs manuals fet pels components del grup d'esplai de l'Alqueria Blanca.

15 Agost.- Recordant el que feien els padrins quant

acabaven de batre que anaven a rentar-se a la mar, els Curiabanquers varen anar a Cala Mondragó en carros a prendre un bany i després berenar a les roques tot organitzat pel Grup d'Esplai.

El vespre a la placeta de Ses Rocases, presentació del llibre de teatre «Bon viure i no treballar no pot durar» per na Catalina Rigo i Estelrich. Després actuació del grup local romani a la revetlla popular.

-Festivitat de la mare de Déu d'Agost a Cala d'Or. Hi va haver la tradicional processó amb barca i a continuació Missa Solemne.

16 Agost.- Festivitat de Sant Roc. El vespre es va fer l'estrena de l'obra «qui no la fa de jove la fa de vell» escenificada pel grup local «Pou del Rei» original de Catalina Rigo i Estelrich.

27 Agost.- Neix a Calonge Na Maria Francisca Adrover Bonet, filla d'en Toni de Ca'n Ganxo i na Sebastiana. Enhorabona a tots.

17 Agost.- Mor mado Joana Aina Amengual Vadell de Can Taconer. Al cel sia.

7 setembre.- Varen partir un grup d'associats dels majoral la nit que va del 7 al 8 de setembre. Anaren d'Inca a Lluc a peu. A un indret de la pujada hi va haver la representació del Salt de la Bella dona i a un altre lloc molt ben enllumenat varen cantar els blavets de Lluc. Esperam que l'any que ve es Majoral asumesqui la plena organització de la Pujada de la Part Forana a Lluc a peu i que s'incrementi també el nombre de participants.

14 setembre.- Es va celebrar baix l'organització «Es Majoral» la segona cursa popular. Hi va haver molt bona participació, uns 120 corredors. Els guanyadors varen ser els següents:

Infantils femení: Margalida Vidal i Mesquida (Club Mitjorn de Campos) 8'13" minuts.

Infantil Masculí: Miquel Mesquida Adrover Club fílides. 7'42" minuts.

Cadets masculí: Guillem Femenies Mestre (La Salle, Manacor) 7'18" minuts.

Senior Femení; Fina Isado (Colonia Pollença) 17'52" minuts.

Minusvàlits Femení: Isabel Collate López.

Minusvàlits Masculí; Carmelo Martínez Pérez.

Veterans A: Antonio Jurado. 22'49" minuts.

Veterans B: Sebastià Adrover (Opel Felanitx 24'24" minuts.

Senior Masculí: Toni Penya (Colonia Pollença) 21'43" minuts.

Hem de resaltar que hi va haver una gran participació dels corredors locals, esperant que l'any que ve repetesquin.

15 setembre.- Concurs de pesca amb volantí. Va ser un dia ideal per practicar la pesca des d'embarcacions, tal vegada per això es va superar el record tant de participants com de captures de l'any passat.

Així un total de 47 pescadors sortien de Cala Llonga en 23 embarcacions aconseguint el final de la jornada un total de 1844 captures que feien un pes aproximat de 56 kgs. El guanyador absolut d'aquesta edició va ser en Toni Adrover «Es caminer de Can Ganxo», que ja va guanyar l'edició de l'any passat, en aquesta aconseguí un total de 2'9 kg. de peix.

En segon lloc es classificà en Tomeu Vallbona d'es Moli amb un pes de 2'55 kgs.

El premi a la peça més grossa el s'endugué l'embarcació Febus II d'en Joan Lau, que aconseguí una peça de 1/2 kg. de pes.

La festa s'acabà amb un bon arròs al restaurant Bona Taula, a on per cert no hi mancà el peix.

-L'horabaixa 96 bicicletes partiren de la plaça de Sant Miquel cap a S'Alqueria, Porto Petre, fins en Es Fortí, a on berenaren per després tornar a Calonge a veure el Grup Cucorba que va contentar petits i grans.

21 setembre.- La Salle Cadets de Basquet va guanyar a Dies i Coses per 39 a 16. Després es varen inaugurar les exposicions: Es Moli, Associació dels Amics de la Tercera edat, l'exposició d'aquest any era de copinyes i cornets. Centre cultural: Pintures d'Andreu Ponç i Fullana i Escultures de Andreu Ferrer i Mir.

El vespre hi hagué l'obra de teatre «Blanca viuda d'un viu» a càrrec del grup «Picadís de S'Arenal».

22 Setembre.- El Joan Capó va guanyar la 6 edició del torneig de Basquet imposant-se a la final a La Salle de Ciutat per 45 a 38. Porreres va esser tercer guanyant 71 a 43 a «Dies i Coses».

Després del basquet: La paella. Tothom va poder tastar i dinar d'aquest arròs que pareix que ja serà tradicional a les nostres festes. Hi havia paella per 700, que ja n'hi ha.

L'horabaixa hi hagué l'homenatge a la tercera Edat, Missa, ball, entrega d'obsequis i refresc per a tothom.

24 setembre.- Ens deixà en Guillem Julià de Can Rito a l'edat de 46 anys. Sempre el recordarem.

28 setembre.- Per primera vegada a Calonge hi hagué un partit de bàsquet de minusvàlids, dels equips del Club Illes, i un de bàsquet femení, en el qual Porreres va guanyar al combinat del terme de Santanyí.

En Tomeu Polla a l'horabaixa ens va preparar un amollada d'aviram, recordant temps enrera.

El vespre hi va haver una revetlla allà on tothom va quedar enredat, a càrrec dels Valldemossa i Plàstic.

29 setembre.- Festivitat de Sant Miquel Arcàngel. L'Agupació «Es Majoral» va ballar el ball de l'Ofrena. El coro de l'església va cantar el cant del Goig de Sant Mi-

quel. A pesar del mal temps, cosa per la qual els actes no es varen poder fer defora, es va beneir una casulla de drap de ras romà brodat de punt Mallorquí per les germanes de la Caritat de Felanitx, obsequi del senyor Klaus Hebich i Dont, de Cala Murada.

Es va dedicar un carrer a Mn. Antoni Maria Alcover i Sureda, eminent Llingüista i autor dels plànols de la nostra església, amb un parlament a càrrec de la seva filla Aina Moll Marqués. Després es va fer l'inauguració del centre Sanitari i del club Social de la Tercera Edat, pel President Canyelles. El Govern Balear ha aportat 10.000.000 de pessetes per a les obres i 3.700.000 per a l'equipament.

El conjunt de l'edificació de 400 m. consta de 3 plantes.

Durant aquestes festes s'han disputat una sèrie de tornejos de futbollet:

Benjamins: Campió Felanitx. 2on Dies i Coses.

Infantils: final: Dies i Coses 10. Llombards 2. 3er. Felanitx. 4rt. Cas Concos.

IV torneig de futbollet Senior

Final: Autocars Roig 5. Dies i Coses 4. 3er.: Cas Concos. 4rt. Es Llombards. 5è: Restaurant Mitjorn.

Màxim golejador: Tomeu Mestre amb 9 gols, D'autocars Roig.

VI Torneig de Tennis.

Campió Senior: Jochen Wörmahn.

Campió infantil: Jordi Vidal.

Campions dobles: Xesc Adrover i Maties Adrover.

6 Octubre.- IV pujada a Sant Salvador pels joves de Calonge, acabar amb una bona paella.

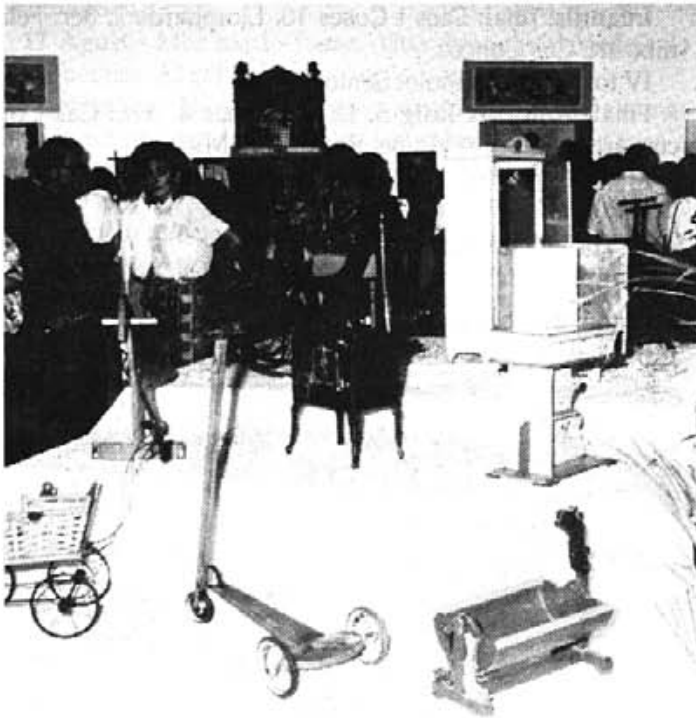
9 Octubre.- Hi hagué un viatge d'un dia a Lourdes, en el que hi participa molta de gent.

12 Octubre.- III carrera de relleus de bicicleta i atletisme, Manacor-Sant Salvador, participant els tandems Toni Senyor-Toni Puig i Jaume Pauma-Tomeu Polla, que tengueren una actuació molt distingida.

31 Octubre.- L'equip Dies i coses de Bàsquet va anar a jugar un partit de germanó amb la Salle a Palma.

Les joguets de les padrines

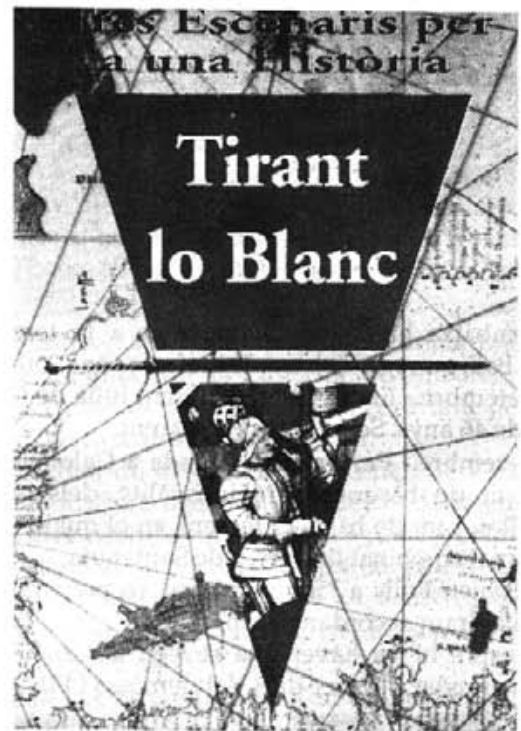

Del 8 al 31 d'octubre va romandre oberta l'exposició «Les joguets de les padrines» a la Casa de Cultura de Ciutat, organitzada per la Conselleria de Cultura, Educació i Esports.

Hi podien trobar joguets de porcelana, cartó o llauna pertanyents a una de les col·leccions més grans de l'Estat Espanyol tant pel nombre de les peces com per la seva amplitud temàtica.

La col·lecció constava de dos mil peces entre cotxes de llauna, cavalls de cartó, autòmats, trencaclosques, pepes o jocs de taula. Algunes d'aquestes peces estan també localitzades a museus europeus de joguets internacionals com a París, Londres, Holanda i Alemanya. L'exposició ha estat una iniciativa de la Comissió Interdepartamental de la Dona que presideix la Consellera Maria Antònia Munar i pretén ser una mostra representativa de les joguets dels nostres avantpassats, de les nostres mares i àvies, per poder comparar amb les joguets actuals i extreure'n conclusions.

Tres escenaris per una història

Fins dia 1 de desembre romandrà oberta a Sa Llonja l'exposició «Imatges i objectes de Tirant Lo Blanc» (Si qualquè destija visitar l'exposició es posi en contacte amb qualque membre de la revista). La Conselleria ha organitzat tota una campanya en la qual pretén implicar tota la societat mallorquina per tal que coneguin definitivament l'obra i la vida del Tirant. En aquesta campanya hem titulat «Tres escenaris per a una historia. Quatre versions del mateix Tirant» volem dur al Tirant a diferents espais, Sa Llonja, La Casa de Cultura, i l'Arxiu del Regne de Mallorca en diferents versions, exposicions, música, conferències i activitats didàctiques per a escoles.

L'exposició en concret «Imatges i Objectes» realitzada amb col·laboració de la Generalitat de Catalunya dins la política d'intercanvis que la Conselleria de Cultura manté amb altres entitats es va inaugurar el passat dijous 17 d'octubre a Sa Llonja.

A l'exposició a més d'objectes representatius de l'època del Tirant, tots ells autèntiques obres d'art procedents de Catalunya, les peces mallorquines són presents de manera destacada. Així podem afirmar que la mostra reflecteix molts dels aspectes de la vida mallorquina de l'època del naixement del Tirant.

Diumenge dia 10 de novembre a la Llar dels Padrins s'hi reuniren els socis de l'Associació d'Amics de la Tercera Edat de Calonge i Cala d'Or per tal de fer una altra festeta a les que ja ens tenen acostumats: Varen fer una bona bunyolada i tots junts passaren un horabaixa més que entretingut, entre bunyols, xampany i converses rialleres. D'aquesta manera és un goig ser de la tercera edat.

No fa falta dir que aquestes noves instal·lacions municipals són ben rendibles. A més de les xocolatades, gelatades i bunyolades a la Llar dels Padrins (n'hi deu haver més d'un que aquest dia no s'en recorda del règim), «Es Majoral» s'hi ha instal·lat per a fer-hi aquesta revista, i també hi ha fet una conferència, de moment, i les instal·lacions esportives funcionen a tota.

Bunyols a la Llar dels Padrins

XIII Fira de sa perdiu a Montuiri

Després que diumenge passat es celebràs la Primera Prova de Perdius de Reclam en el camp al barri de «Ses Rotes» a Montuiri així com també tengué lloc un gran glosat i cançons del campaqest proper diumenge, dia 1 de desembre, es celebrarà la XIII Fira i Mostra de la Perdiu: a partir de les 9'00 hores s'obrirà la inscripció; es col·locaran les perdius a l'escenari preparat; puntuant-se solsament la prova de reclam, havent-hi premis pels vuit primers classificats.

Aquests actes estan organitzats per la Societat de Caçadors de Montuiri, i Associació de caçadors de Perdius amb Reclam de Mallorca, i el patrocini de l'Ajuntament de Montuiri i el Consell Insular de Mallorca.

Carrer de Mn. Antoni Maria Alcover

Miquel Pons

Quasi deu anys ha trigat Calonge a retre un semi enunciat homenatge a Mossèn Antoni Ma. Alcover per la seva vinculació amb l'església del poble. El dia de Sant Miquel d'enguany, temps insegur, com és habitual per les calendes de vinyes violàcees i ametllers grocs, Calonge descobrí la làpida, que dona nom al Carrer de Mn. Antoni Maria Alcover, guarnida amb palmes i canyes de festa i bandera barrada. El parlament va correspondre a Aina Moll, filla del filòleg Francesc de Borja Moll, traspasat el febrer, i l'escenari el mateix temple alternant amb discursos de les autoritats autonòmiques i del terme i de la localitat.

No és la primera vegada que m'aprop a Mossèn Antoni Mª Alcover i la seva vinculació amb Calonge. Mossèn Alcover per la seva condició de Vicari General del bisbe Campins i espigolador de mots destinats al gran Diccionari, es devia relacionar amb molts de capellans mallorquins i amb aquelles persones conexedores de la paraula exacta de totes les coses. Mossèn Alcover era amic de Mossèn Miquel Clar, des Llobards i existí una correspondència entre els dos com també amb Mossèn Damià Rigo, de s'Alqueria Blanca. Mossèn Antoni Forteza i Forteza, (Santanyí, 1861, Xile, 1925), li féu entrega d'una col·lecció de 1000 refranys mallorquins incorporats al Diccionari i en part insertats al «Santanyí», 1963. De Calonge es relacionà amb Mossèn Antoni Vadell, —el familiar senyor Tono— si bé desconec la correspondència estic més que segur que degué existir. Mossèn Alcover fou l'home fort, el costat fidedigne perquè l'església nova es bastís al Corral cremat i no s'engrandís l'església vella, aixecada per Dr. Jaume Riera i Rigo (1772-1840), com desitjava l'amo en Joan Vadell i Soler i els seus col·laboradors.

Sobre aquest tema s'adreçà Mossèn Sebastià Planes, rector de Felanitx, 1902, al Vicari General Alcover. Però el foc covava ja d'enrera. Escriu Mossèn Alcover al seu Diari-1901, febrer 3. El capvespre som anat a Consolació, S'Alqueria Blanca i Calonge. L'església és peticona, baixa, de volta de mig punt. El capellà m'ha dit de fer-ne una de nova i me som ofert a fer-li els plans.

Sembla que l'escultor Gabriel Moragues realitzà un projecte que no agradà a Mossèn Alcover, qui els ensenyà a l'arquitecte Antoni Gaudí, aleshores ocupat en les reformes de la Seu de Mallorca, quan el bisbe Pere Juan Campins. Els plànols definitius foren els de Mossèn Alcover, com també els de Son Carrió, Son Negre, Mendia, sa Capelleta pujant a Sant Salvador de Felanitx, la Sagrada Família de Manacor i la Pedra Sagrada de Santa Ponça.

Encara eren calentes les cendres de les disputes i segons un document de l'1 de març de 1903, el M.I. Vicari General D. Antoni Ma. Alcover beneficent proposà la primera pedra del novell temple, dins terrenys del Corral Cremat. A l'entorn de la data

hi ha dubtes si una gran tempesta impedí la festa, que es celebraria per sant Miquel del mateix any. És ben definitiu que per Sant Miquel del 1909 el bisbe Campins, assistit pels canonges Alcover i Garau, beneficent l'església nova i neorromànica de Calonge. La crònica deu ser de Mossèn Alcover i en castellà i seria molt més llèpola si fos escrita amb la llengua del seu apostolat. Pel testimoni d'un escolanet, aquell dia passaren molta rusca. Cal pensar que Mossèn Alcover ajornaria portar al seu germà Miquel, jesuïta, el gall crestat de tots els santsmiquels.

Tenim constància de dues cartes de Mossèn Alcover relacionades amb Calonge. Una al seu germà Josep, del 14 de març de 1908, que li encarrega vegi en Vinagre perquè amb el seu carruatge ben falaguer l'acompanyi a Calonge. L'altra a Mossèn Joan Aguiló, de Manacor, datada l'11 d'abril de 1910, a qui explica que a Calonge començaren una església dirigida per ell i a canvi dels doblers, que demanaven els va pagar les portes, per un cost de 300 pessetes.

La relació de Mossèn Alcover i Calonge no s'ha trencat. El 5 de febrer del 1916, com a Vicari Capitular, seu vacant, signarà el document del redreçament interí d'una vicaria de s'Alqueria Blanca pel servei de Calonge. Era un quedar bé amb el seu company el senyor Toni Vadell.

Servam notícies de les relacions en matèria d'arquitectura i epistolari entre Mossèn Alcover i Calonge, però estam mancats de les possibles comunicacions entre Alcover i els Clergues dels poblets de Santanyí sobre costums, cançons, glosats, condolades entorn de Corema, Setmana Santa i Pasco, com de l'aportació al Diccionari i informació sobre rondalles.

Sia com sia és d'apreciar el vincle de Mossèn Alcover amb Calonge. D'acord que el voldríem més intents pel que fa referència al lingüista i rondallista, però ens hem de conformar i tenir el llumet encès de l'esperança sobre possibles i noves convivències. I és pel que hi ha de patent i cert i evident que Calonge tal dia com el de Sant Miquel, de 1991, destapà la làpida del Carrer de Mn. Antoni Maria Alcover. Era un deute de gratitud.

La nostra gent

N'Alonso

A l'homanatge que per les festes de Sant Miquel, Calonge va retre als seus major de 80 anys, ens va sorprendre molt veurer-hi un home tan jove com n'Alonso. Qui diria que un home amb el seu posat ja té 80 anys!. Amb això vàrem trobar que seria interessant que aquest sego-vià de Calonge ens contàs qualche cosa d'aquests vuitanta anys.

Vàrem anar a ca seva i ell ens va rebre un poc sorprès. Teniem un enfilall de preguntes fetes, però va bastar que li fèssim la primera perquè les contestàs casi totes sense sentir-les, amb les oportunes matitzacions de madò Francisca.

-Quan vares arribar a Calonge, Alonso?

-Vaig arribar a principis del 35, destinat com a carabiner a Porto Colom. Quan era allà vaig conèixer na Francisca, que ara és la meva dona, a un ball de matances a ca seva, al cassino. Ens vàrem fer amics i al principi ens enteníem per senyes, fa cinquanta anys, a Calonge nigú no parlava en espanyol, i jo, no xerrava en mallorquí. Ens férem «Novios» però el «movimiento Nacional» aviat ens va separar i els nostres plans quedaren a l'aire.

-A la guerra et varen passar moltes coses i vares passar per la presó. Com va anar tot això?

-Bé, quan va esclatar el «movimiento» feia poc temps que jo estava en actiu. Estava hospedat a un café de Porto Colom i va venir el sergent i ens va concentrar. Pensaren de posar-se a favor del Govern, i jo per complir la meva obligació vaig fer el mateix. Així com estaven les coses a Mallorca, el comandant del «puesto» trobava que el millor que podíem fer era partir cap a Maó. Jo, que era el més jovenet de la guarda, i ja que tots els companys estaven d'acord amb ell, vaig optar també per anar-me'n. Uns felanitxers prepararen una barca de Bou que estava arrestada per contraban i partírem de nit. Quan havíem fet tres milles la barca es va aturar i ens veien des de la costa. Partiren uns mariners des del Port, els fills del Patró Sureda i ens varen fer por, no els coneixíem i quan veren la nostra maniobra varen treure un mocador blanc per tranquilitzar-nos. Al final ens canviaren la barca i així poguèrem seguir cap a Menorca.

Una vegada vàrem ser a Maó, en pocs dies vaig passar a València i em vaig presentar a les autoritats. Allà varen demanar voluntaris per anar a la guerra, però jo vaig quedar a València, em vaig fer Cabo i poc després vaig passar a una Acadèmia per fer-me Sargent a Castelló. Vaig treure dels primers números i vaig quedar com a instructor fins dos mesos abans d'acabar la guerra. Quan

les forces franquistes van tallar el front republicar, per Vinarós, es va disoldre l'Escola, formàrem un Batalló i jo vaig quedar a l'oficina.

Allà cada vegada que canviàrem de delegat Polític, jo havia d'entregar una fitxa de tots i la meva sempre anava en blanc, perquè jo no era da cap partit polític, únicament era militar. Hi havia comandaments que volien que jo també fos de qualche partit, però jo no volia ser més que un bon subocifical.

Quan s'acabà la Guerra, jo era a un poble prop de València, a Picasset; hi havia arribat un mes abans. Allà teníem l'oficina del batalló, a una casa amb l'amo de la qual em vaig fer amic i cada vespre sortia a fer el café amb ell. Coneixia molta gent a Picassent, hi vaig fer molts d'amics. El dia que varen entrar les forces «nacionales» em varen oferir ajuda per anar on volgués, a Segòvia o a Balears. Jo volia tornar a Balears, pensava amb la meva al.lota, a més havia sortit una disposició que deia que tots els militars s'havien de presentar a les seves comandàncies. El temps que vaig seguir a Picassent vaig esser el cap d'una patrulla d'ordre públic. Aquells dies vaig enviar un telegrama a la meva família explicant que em trobava bé, i demanant que em girassin doblers cap a la Comandància de Balears. No tenia ni un duro, tots els meus doblers eren republicans i havien deixat de tenir valor. Per obtenir doblers ràpidament

vaig vendre un rellotge i una ploma i una família d'amics em va donar cinc duros.

Abans d'anar a Mallorca passàrem per Barcelona i d'allà agafarem un vaixell cap a l'illa. I del Port de Palma cap a la presó d'Illetes. Record que quan devallàvem del vaixell vaig sentir uns nins que deien -Mamà, no duen coa!- I és que la propaganda dels que havien guanyat la guerra pintava els que havien estat republicans com a dimonis.

Jo em pensava que simplement m'obririen expedient, però l'estada a Illetes va ser llarga. Sis o set mesos després d'arribar-hi varen venir mon pare, al cel sia, i un germà meu que era militar, per posar-me en llibertat sota fiança i jo vaig dir que no, vaig dir -jo no vull que gastis vostè una pesseta per posar-me en llibertat provisional-. Allò que s'hagi de donar com a fiança que m'ho doni a mi, i jo m'ho menjaré. Si hi ha justícia sortirà a la superfície-. Això ho vaig dir davant els oficials que allí hi havia. Em varen tenir a Illetes tres anys i mig!. Jo no m'ho pensa mai!.

Em feren un judici en el qual em condemnaren a vint anys però va arribar un indult i vaig sortir abans, encara que havia perdut tots els meus drets.

Quan vaig esser defora, m'havia de presentar a l'autoritat militar que hi hagués al poble on anava. Vaig anar a Felanitx, on coneixia gent. Vaig presentar-me a la Guàrdia Civil i el Brigada després de fer-me un munt de preguntes em va demanar: Quin ofici té vosté?. -Ex guardia Civil- viag contestar (En Franco havia agregat el cos de carabiners al de la Guardia Civil). Aquell home va agafar tots els papers que havia fet, els va rompre i em va dir que em presentàs quan m'anàs bé, i si no ell ja passaria a veure'm.

Llavors viag passar a Santanyí (per casar-me amb na Francisca), i hi havia un cabo que era de s'Horta, en Jaume Fred, que ja és mort. M'hi vaig presentar i em va dir,- Mira Alonso, tu ja saps que és la vida de militar, no fa falta que et presentis a mi, ja ens veurem quan jo pasi per Calonge. Em va donar totes les facilitats, i de llavors ençà jo som a Calonge. Per tota aquesta història molta gent m'ha fet polític sense jo esser-ho; polític d'esquerrres, i jo no vaig fer més que complir amb els meus deures.

Aviat na Francisca i jo arreglàrem les coses per casarnos. Tot el temps que havia estat pres havíem estat en contacte. Ens va casar don Andreu el vint i vuit de setembre de 1941, l'any que ve ferem les bodes d'or si Déu vol, eren les festes de San Miquel. Anàrem cap a Barcelona i topàrem les festes de la Mercè, llavors anàrem cap a Madrid i dia set d'octubre (dia de la Verge del rosari), vàrem arribar a casa dels meus pares. Feia un bon grapat d'anys que no veien el seu fill i la nostra arribada, ja poden imaginar-la, a més també hi havia festa al poble dels meus pares.

-I qué feres llavors a Calonge?, Com t'has guanyat la vida fins ara?

-Els primers anys jo vaig treballar al Cassino amb na Francisca, també vaig anar a jornal a la cisterna de la Vicaria i a cala d'Or on hi ferem un safreig; record que era el mes de juny i feia molta calor i vaig trobar que allò havia de canviar. Aquesta va ser l'única vegada que vaig fer feina a jornal, guanyava quinze pessetes al dia. Feia feina per en Salvà, de s'Horta, el qual a vegades em donava una pesseta més que als altres manobres. Aquestes varen ser les primeres feines a Calonge. Llavors vaig canviar d'ofici, vaig fer altres coses, vaig tenir sort i va anar bé, vaig anar tirant. Fins i tot, ara, cobr com si fos militar, en Suárez i el Rei signaren un indult pels militars de la Republica; això em va costar anar un parell de vegades a Madrid, però ho pagava.

-Al llarg d'aquests cinquanta anys heu vist el gran canvi que ha experimentat Mallorca, com el veus aquest canvi?

-Calonge era molt diferent, era Caloe, però molt diferent. Jo vaig arribar a una època que era la postguerra i hi havia molta fam, tot estava intervingut, si volies pa l'havies de comprar d'estraperlo; si tenies xeixa l'havies de fer moldre d'estraperlo. Encara no havia arribat el canvi que va dur el turisme. A cala d'Or ja hi havia l'hotel vell, Can Quadrat -Los arcos, la Barca del Pato i dues o tres casetes més; no hi havia res, tot o he vist créixer.

A Calonge i a s'Horta, a tots els pobles castaners, el turisme els ha afavorit molt. Tots han pogut vendre prop de mar, tots han fet doblers. Calonge era un poble que necessitava jornals, i no n'hi havia. Avui Calonge és ric, abans no ho era.

-Intervé madò Francisca amb una interessant dada històrica,- Un temps, jo he sentit dir que a Calonge hi havia quatre possessions: Can Taconer, Cas Senyor, Can Mariners,... i s'Horta. Tots aquests tres o quatre feien allò que volien, posaven els jornals com ells volien. Això jo ho he sentit contar quan era petita- i n'Alonso tornar agafar el seu fill: El camp tampoc no rendia tant, no es cultivava com es va fer després; de totes maneres, avui el camp està abandonat però el poble viu millor. Això és el que passa en aquests pobles avui.

-I d'aquest poble que és allò que més t'agrada, i el que t'agrada més poc?

N'Alonso sonriu i diu -De Calonge allò que més m'agrada són les calongines, naturalment. Bé, allò que més m'agrada de Calonge és la seva tranquil·litat. Un temps no m'agradava per això, em pareixia que era molt petit, Calonge per estar-hi tota la meua vida, però m'he anat adaptant per les circumstàncies.

Respecte de la gent de Calonge no puc més que parlar-ne bé, estic contentíssim de tots, de la gent, de les autoritats,...Hi ha pocs pobles on les autoritats hagin fet tant: La plaça, el Centre de la Tercera Edat...Contentíssim de tot i de tothom.

Així acaba la xerradeta que n'Alonso va fer de la seva vida, una vida ben interessant.

M' Josep Coll i Jaume Vallbona

Dies i Gloses

1

Diuen que cobreix la mar
tres quartes parts del planeta
molt degué vessar s'aixeta
per tal bassiot formar
i a més reserves quedar
per fer verdura i secà
i sa verdor conservar
en es boscos i sa plèta.

2

Tè uns quants bassiota molt grans
que junten dos continents
a on paren rius i torrents
i mai estan en descans
sols vaixells com a gegants
aguanten les seves corrents
de tormentes i mal temps
i es diuen els oceans.

3

Pot esser gran es vaixell
però senbla un suro o paper
perquè s'hi arriben a fer
ones més grans que es castell.

4

Si un "barco" se'n va a fons
molt poca gent n'escapa
perquè no deixa en es mapa
ni tant sols pista o borrons
i no hi valen raons
ni misèria ni milions
per tots fa forat i tapa.

5

Tothom estima la mar
enc' que sigui suïcida
la mar és salut i vida
i a tots mos fa agermanar
perquè ella camí mos fa
per mai poguem oblidar
que Déu la va crear
per tenir sa gent unida.

6

Des que el món es creà
sempre hi ha hagut clots i bonys
se calcula que damunt troncs
es primer home navegà

7

Un caixò o una pastera
supòs vendria després
per moure-la uns bons remers
d'una a s'altra vorera
i així con el temps prospera
degueren venir els velers.

8

A dins la mar sa gent tresca
per diferents raons
uns hi fan excursions
altres viven de la pesca
altres es torren sa ventresca
nuus igual que porcellons.

9

L'home a través de la mar
a descobert racons de la terra
anant per dreta i esquerra
altres mons va conquistar
aposta he de plorar
amb sos "adelantos" que hi ha
que se vulgui suïcidar
i espenyar-la movent guerra.

10

a ran del segle vint-i-u
una cosa és segura
es petit plora i murmura
i no l'escolta ningú
es viatge no el pod dur
d'imposts que cert i segur
se n'aprofita qualcú
sols per barra i cara dura.

11

En lloc de veure la pau
i s'unió amb altres gents
veim es caramull de fems
governants que provocau
quan a la mar emprau
per fer "embargos" i privau
es pa a milions d'innocents.

12

A dins la mar furtivisme
sempre n'hi ha hagut i n'hi haurà
d'antany hem sentit contar
de corsaris i piratisme
veim que el mateix catecisme
un món cult mos torna dar
fent "embargos" de menjar
per de fam intentar matar
a es seu germà i proïsme.

13

Amb so nom d'esser humà
no poden esser catalogats
qui fan aquests desbarats
com els que s'han provocats
pel Golf i l'Orinet Mitjà
tirant petroli a la mar
i sa fauna i floras que hi ha
tots moren contaminats.

14

No podem contar alegria
noltros els que som d'aquí
quan de s'emissari submarí
sa merda i brutor es destria
i pel Cap Blanc i s'Almonia
s'ha mosrt ja més d'un dofí.

**Pintures
D'or**

Calonge

15

Governants tots per favor
no aneu tant de mala gana
no sortigueu just sa setmana
d'abans de sa votació
perquè aquesta il·lusió
tant de coratge i braó
en haver passat tot és carn vana.

16

Conservau-nos sa natura
governants costi el que costi
perquè pagam gran impost
i tot està ple de "bassura"

17

si voleu un millor futur
no quedeu a mig cami
deixem tant de destruir
i mirem de fer servir
el nostre seny mallorquí
perquè torni aquell aire pur
si no ho feim no serà atur
recularem a l'ahir

18

Exigiguem però ja
s'arena neta i pura
i no veure gens de "bassura"
per sa vorera de mar
tots els camins bé esfaltar
i no una mitja cura
i si no és així censurar
es haver de tornar a votar

19

Tenim el millor tresor
per favor no l'espanyem
ja que sembla que l'haguem
ferit just arran del cor
i si no curam això
prest el famós Cala d'Or
a dins s'UYI el tendrem

20

Calongins que estimau la mar
podem dir case amb "locura"
i aquella arena verge i pura
que sabem que no tornarà
exigiu i posau clar
mirau d'impedir i censurar
aquell que tira s a "bassura".

21

Del nostre mar cada dia
veure el fondo net i clar
en el mabre pasejar
a sa llissa pasturar
amb bon temps i correntia
si l'oblidam s'agonia
pens pres veurem arribar.

22

Veure en mita de lluna plena
el seu resplador dins la mar
veure s'alba despertar
i s'aire pur respirar
vetlant tots a sa serena
i sa remor damunt s'arena
en ses ones arribar

25

Tal volta me som passat
i esser censurat meresc
i a lo millor paresc
que no sé que me pesc
emb so "follon" que m'he armat
pot esser no hagi encertat
però em sentiré conhortat
si a qualca despistat
sa memòria li refresc.

26

No pretenc de cap manera
allò que està fet canviar
però és trist comprovar
aquestes parets ran de mar
sense pas per sa vorera
i que s'ha de fer voltera
perquè et priven de passar.

23

contemplant els fons marins
amb sa barca d'en Martina
gent que esquia o patina
windsurfs i velomars endins
i veure jugar els nins
tirant arena a sa padrina.

24

Jo no vos deman res més
tan sols que estimeu la mar
si ho feim així hi haurà
hi haurà manco plásticos i papers
i així els estrangers
les podrem exigir més
si veuen que neta està.

27

Esper que arribi es moment
vos ho dic sense malícia
que sigui igual sa justícia
pel débil que pel potent
i no veure constantment
que és a passe de s'augment
d'un bon compte corrent
aquests tractes de benefici

28

Es que ja no anam a escola
no hi importa que hi tornem
poques coses aprendem
i manco n'arreglarem
ho tenen tot dins sa cassola
aquell que te doblers vola
aquell que no en té redola
seguim així i hi seguirem.

29

Es calongí sempre tindrà
dins es cap aquesta quimera
de poder des de sa vorera
fins a sa rima mirar
ses barques navegar
i contemplar es penyalar
sa seva escuma i sabonera
sa tenassa, s'escrull, sa pesquera
i sa gavina darrera
sa barca del bon cantar
el corp marí descansar
veure es dofins passar
es capssers i sa llampuguera
els dies més clars Cabrera
remullar-se d'aigua de mar
i llavors els vespres somniar
pegant cops per sa capsalera.

30

Es possible imaginar
del mar les seves marevelles
algues coralls i estrelles
i als peixos roques sortejar
gamba, sípia, calamar
saupa, llissa, i serrà
i per ses tenasses quaitar
els bells fadrins i donzelles.

31

És allò més bell i diví
la mar sempre fa la fortuna
contemplar-la és una glòria
on sempre es pot fer camí
i si ho som deixat aquí
no és per haver arribat a la fi
cap humà ho pot conseguir
és per falta de memòria.

32

A mi m'agrada molt la mar
però de sa vorera
no em demaneu cap pesquera
sols sa gamba no sé escar
solament vos puc contar
si hi ha calma o sabonera
viso a sa meva banquera
just atrai des petigalar
cuidant jardins i llevar
en s'estiu sa brutor que fa
sa puta gent estrangera
i de qualca borratxera
més d'un n'he d'estalonar
suspirant veure arribar
els diumenges per pujar
a es poble on me vaig criar
a on me puc espiar
amb gent amiga i companyera.

Joan Grimalt i Roig.

Temps era temps

Els mobles guarden silenci
els vidres romputs estan,
massa nius a les persianes,
de vell i ample palau.

Madona quants anys fa
que els «Senyors» no han vengut,
sabeu si se n'han temut
de les goteres que hi ha?

Una rata traginera
per dins l'arxiu ha engraixat
cap document ha deixat
de la vida que un temps era.

Allà baix a la portassa,
el pany i tot, rovellat,
roman el cotxe envelat
dels dies de gran festassa.

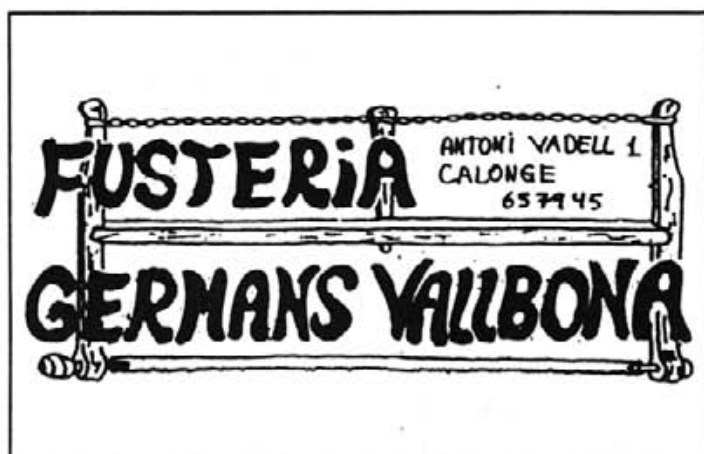
Teranyines el se mengen,
la fusta deu haver corcat,
el toldo està ben arnat,
aranyotes s'hi passegen.

Jaume Serra

Una cosa que es tira

A totes les cases
sempre tiren coses
i en compren de noves.
Unes més riques,
unes més pobres.
No tireu llibres,
empeltau roses,
comprau fantasies
color de taronja.

Jaume Serra

S'Alqueria Blanca

«Sa Madona des Racó» va complir 100 anys

El poble de S'Alqueria Blanca, el passat dia 13 de Setembre estava de festa: «Sa madona des Racó», Maria Rigo Manresa, complia 100 anys i, per aquest motiu, els seus familiars i tota la gent de S'Alqueria li varen voler fer un homenatge.

A l'horabaixa se va celebrar una missa a l'església de Sant Josep, on va rebre, al final, uns obsequis de part dels presidents d'Associació de Tercera Edat dels pobles de veïnat i del de S'Alqueria. Acabada la missa, els fills i nets de la centenària varen oferir un berenar a tots els assistents.

Desitjam a aquesta dona, nascuda el 13 de Setembre de 1.891 a «Sa Galera Vella», molts més anys de vida amb la mateixa salut que ha pogut disfrutar fins ara.

Continuen els èxits del grup «Pou del Rei»

Superant-se d'un any a l'altre, aquest grup té l'èxit per veure la presentació de l'obra «Qui no la fa de jove la fa de vell», escenificada per les festes de «Sant Roc», i ningú va quedar defraudat. Els èxits s'han repetit més tard a les representacions que s'han fet a Son Macià, Cas Concos, Calonge i en el Certamen de Consell, on el grup va aconseguir dos accessits: un al millor vestuari i l'altre a la bona representació com a actor den Guillem Roselló.

No podem tampoc passar per alt la presentació del llibre de na Catalina Rigo Estelrich «Bon viure i no treballar no pot durar», la primera obra que va escriure aquesta autora i que el grup «Pou del Rei» va escenificar l'any 1.984. Aquest primer llibre que ha escrit na Catalina, se va presentar a la plaça de «Ses Rocasses», dins el marc de les festes de «Sant Roc».

Anada de carros a Mondragó

El passat 14 d'Agost, dins les festes de «Sant Roc», una vintena de carros anaren de S'Alqueria fins a Cala Mondragó per repetir allò que feien els nostres padrins ja fa un bon grapat d'anys, quan havien acabat de batre, ja que era costum anar-se'n a rentar a la mar amb les bísties. Una vegada a Cala Mondragó, els participants se varen ficar a la mar i més tard se varen reunir per fer una berenada tots plegats; panxa plena, varen prendre el camí de tornada cap a S'Alqueria. Hem de destacar la gran participació de la gent de S'Alqueria a aquest acte, el que va fer que l'horabaixa fos bastant animat.

TRESCAPUIG

El castell d'Alaró

Arribàvem a un cap de setmana llarg, vàrem decidir anar a dormir a Lluç, telefonàrem i ens varen dir que esperàssim a tornar telefonar sa setmana que hi havíem d'anar, després, arribada la setmana tornàrem telefonar i sa sorpresa va ésser que estava tot complet, insistint molt i tornant insistir no hi va haver res que fer. Vàrem haver de canviar es comptes, provàrem a Sòller i a Orient, però tampoc no ens va anar bé. Després pensàrem en el castell d'Alaró, després de moltes telefonades vàrem aconseguir es número des Castell, i aquí sí que hi vàrem caber!.

Arriba el gran dia, 12 d'octubre, després de dinar ens veim tots a sa plaça, i ja som partits. Atravessam el pla de Mallorca i un qm. després d'Alaró arribam en es camí des Castell. Enfilam per amunt contemplant el bell paisatge d'oliveres. Així com ens feim per amunt arribam en Es Verger, que ho han convertit en un restaurant de cuina mallorquina, seguim per amunt, es camí cada vegada es va fent més enpinat i difícil, però ets ànims no decauen perquè estam enrevoltats de sa garriga florida d'arboces i ciprell.

Arribam a un punt que hem de deixar es cotxe i seguir a peu. Ens posam les motxilles, ens formam les espanyes ben fort i a peu s'ha dit.

Camina caminaràs... i després de 20 minuts arribàrem a l'entrada del Castell, a on hi ha una pedra amb un clotet que diuen que és sa potada del cavall del Rei En Jaume, qui sap? Seguim escala per amunt i arribam a una segona entrada a on ja començam a veure tendes de campanya i d'allà dalt contemplàrem per una part sa Serra de Tramuntana i per s'altre la Badia de Palma i fins i tot Cabrera. Entram en el petit restaurant que hi ha allà dalt i demanam per la nostra habitació. Ens demanen si duim sacs de dormir o llençols, ens miram un amb s'altre, amb cara de sorpresa, i li deim que no duim res.

Ell va riure un poc i ens va dir que ens donaria llençols. Ens dona sa clau i ens diu que darrera sa capella, el nostre quarto és el número 9. No som totsols, està tot ple de ciutadans en radiocassettes, que en lloc de parèixer que estaven a dalt d'una muntanya, érem a dins s'Eixam. Arribam a s'habitació i tot son rialles i crits al veure el pitjafigues que hi havia, 6 llits apinyats dins s'habitació. Ens anam a fer una volta, i després de visitar la capella de Nostra Senyora del refugi, renovada en el segle XVII, tornam en es bar perquè defora hi fa un fred que pela. Ens posam a jugar a cartes, fent-ne una bulla fins a l'hora del sopar. Després d'haver sopat sortírem defora a contemplar tots els llumets dels pobles de baix.

Anàrem a dormir prest per poder pegar una bona de-

matinada, procurant ignorar els veinats que varen amollar un castell de focs artificials, i no tenien gens de son.

Ben dematinet ens aixecàrem i partim cap a la cova des Coloms. Feia molt de fred, però ben aviat ens va fugir. Seguint els punts vermells que ens indique el camí i després de passar ran d'un fondal i baixant per damunt roques arribam a una torre vella que està situada a l'altre extrem del castell damunt la muntanya, on hi ha un mirador des d'on mirar per avall produeix entorn de cap. A la vorera de la torre hi ha la cova, que ens va costar molt trobar. Era impresionant, hi havia un abeurador de coloms i una petita capellete on hi havia mostres haver-hi estat qualche sant i a l'altre banda un gran fondal. Tornam arrera pel mateix camí i un poc gran dia anàrem a berenar. Tornàrem els llançols al seu lloc, carregam les motxilles i partim per avall, pegant una darrera ullada a aquells boscos d'alzines i pins.

Devallam cap a Orient i pel camí veim qualche cercador d'esclatasangs amb el paner ben ple. Vàrem decidir quedar-hi a dinar i mentres esperàvem férem una volta pel poble i visitàrem l'església.

El capellà ens va contar tota la història d'aquell petit poble i ens va dir que feia 17 anys que no neixia ningú i els 20 habitants que hi havia eran vinguts d'altres llocs. Xerrant, xerrant ens va demanar d'on erem i va resultar que havia vingut en temps de Don Andreu a predicar per Sant Miquel. S'en va recordar que sempre plovia. Ens va alegrar molt que conegués els nostre reconet.

Quant vàrem haver dinat vàrem baixar cap a Bunyola i d'allà anàrem a veure els jardins d'Alfàbia, però va estar tancat. De totes maneres, el camí no va esser perdut, perquè davant vàrem poder veure el desastre que estan fent en el túnel de Sòller, amb aquell impressionant forat.

I per acabar el dia ens aturàrem a la fira de Lluçmajor, a on vàrem firar una bossa de pipes perquè ja havíem acabat el casi tots els doblers i no n'hi havia per més.

Aquí hi ha un petit resum del nostre trescapuig, si vos ha agradat ja ho sabeu, a la pròxima excursió de Trescapuig animau-vos a verir.

Maria Magdalena, Bel i Maria

Els incendis forestals

Possiblement, d'ençà que hi ha boscos hi ha incendis.

Ara bé, també és cert que sense la intervenció directa o indirecta de l'home els incendis forestals serien molt ocasionals. Es llamp, amb la concurrència de determinades circumstàncies molt especials, és quasi l'únic element de la naturalesa que pot desencadenar-los. I quan això es produeix ho denominam incendis naturals.

Dins el tipus de vegetació hi ha alguns vegetals especialment adaptats per resistir el foc i n'hi ha que pareixen que estan preparats per provocar-lo.

Els pins, a causa de les seves resines, tenen molta facilitat per cremar-se. Amb la calor del foc les pinyes surten disparades amb totes direccions i això fa que escampin el foc. També el garballó i el càrritx són entre altres els principals vegetals que prenen més aviat.

És a la nostra estimada illa, Mallorca, on els incendis forestals donen les xifres més esgarrifoses, amb 1.010 hectàrees cremades en el període estudiat (1.969-83).

Pel que fa a la distribució dels incendis podem anomenar Ses Serres de Llevant (De Felantix a Artà) i Capdepera, la Serra de Tramuntana (d'Andratx-Calvià fins a Pollença). Mereixen especial atenció els municipis d'Andratx i d'Artà que són els més afectats de Mallorca.

Tots sabem que els efectes del foc sobre la fauna i la flora són molt greus. En

el millor dels casos el bosc cremat es torbarà molts d'anys en regenerar-se totalment; així i tot per combatre els incendis forestals abans hauríem d'analitzar les causes que els produeixen. Amb certesa es pot afirmar que, malgrat l'existència de qualque incendi motivat per fenòmens naturals, la pràctica totalitat dels incendis actuals són provocats, voluntària o involuntàriament per l'home.

Alguns pagesos cremen zones de garriga amb la intenció d'obtenir pastures tendres. Aquestes pràctiques tenen conseqüències realment devastadores.

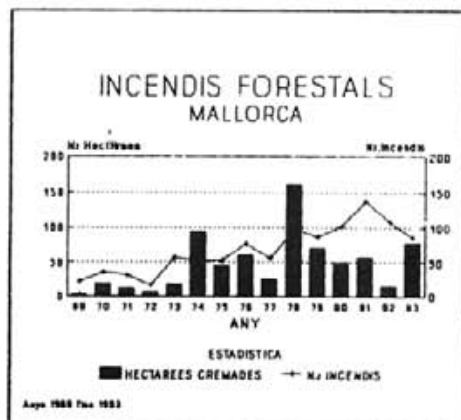
Efectes dels incendis sobre la vegetació:

El primer efecte d'un incendi és, naturalment, la destrucció pràcticament total de la vegetació. No obstant hi ha algunes plantes que poden sobreviure, el bruc, per exemple, en casos que les parts subterrànies es trobin a certa profunditat on la temperatura no arriba a ésser tan elevada.

Alguns pagesos cremen zones de garriga amb la intenció d'obtenir pastures tendres. Aquestes pràctiques tenen conseqüències realment devastadores ja que obrin es camí a una degradació accelerada de la vegetació i el sòl (es trispol).

LLUITA CONTRA ELS INCENDIS FORESTALS: HÀBITS I NORMES DE PREVENCIÓ

La pràctica totalitat dels incendis forestals es podrien evitar; especialment,

aquells que hem assenyalat com involuntaris. De fet, bastaria que tots anàssim alerta i observàssim estrictament certes normes de comportament cívic quan sortim a passejar per les zones de garriga i boscoses.

A l'hora de prevenir els incendis forestals convé tenir present una sèrie de normes.

a) No llançar mai lloques de cigarrets sense tenir la completa seguretat que són ben apagats.

b) No encendre mai focs, ja siguin per cuinar o per encalenticar-se, a zones de pendent, ni on hi hagi branques seques, troncals o arbres a prop, sinó a llocs plans, nets de vegetació. Cal fer un rotlló amb pedres a fi d'evitar la propagació per l'acció del vent. I, a més, vigilar-lo constantment.

c) No deixar mai el foc abandonat. Si ens hem d'anar encara que sigui per un moment, apagar-lo bé amb aigua o bé amb terra.

d) Respectar escrupolosament les senyals de prohibició d'encendre foc.

e) No realitzar mai socarrats. Si hi ha pagesos que no poden acceptar aquesta recomanació, almanco que no els facin els dies de vent, ni sens estar segurs de comptar amb ajuda d'altres persones en cas

que el foc prengués excessiva força i tornàs incontrolable. També cal tenir present que els socarrats han d'acomodar-se a la legislació específica de la zona.

Hauríem de pensar sempre que un foc provocat per la nostra imprudència pot amenaçar greument la vida de moltes persones.

COM ACTUAR DAVANT UN INCENDI.

En cas de descobrir un focus inicial d'incendi hem d'intentar apagar-lo, sobretot si la intensitat del foc és petita. Si ens és impossible controlar-lo cal demanar ajuda i avisar immediatament el guarda forestal, batle de l'Ajuntament, Guàrdia Civil o a un equip de reserva de bombers més pròxim.

Si el foc ens amenaçava, mai no intentarem fugir cap a les zones més elevades de les muntanyes, sinó al contrari, intentarem voltar l'incendi a fi de trobar un punt on tenguim menys intensitat i ens permeti travessar-lo cap a una zona ja cremada. Si això no fos possible hauríem de cercar una clariana sense vegetació, un camí o una carretera, per exemple.

Toni Adrover Picornell
(«Toni de Porreres»)

Sa Plana Verda

ELS FEMS: L'ALTRA CARA DE LA MONEDA. (1).

Amb els fems produïts a l'Estat espanyol en un any podríem omplir una illota de cases de 100 x 100 metres de base fins a una altària de 5 km !!!!.

L'any 1986, vàrem generar a l'estat espanyol aproximadament 10,6 milions de tones de residus sòlids urbans, l'equivalent a 29.000 tones de fems cada dia.

D'aquests 10,6 milions de tones, el 30%, és a dir, més de 3 milions de tones a l'any, són abocats sense cap tipus de control, i causen impactes negatius sobre el medi receptor (sòl, aigua, paisatge...). La mitjana a l'Estat espanyol per habitant/dia és de 750 grams, si bé aquest número és només orientatiu, ja que en àrees rurals el volum de fems és molt menor que a les grans ciutats, ja que la matèria orgànica es utilitza especialment com a adob o aliment per a animals.

El consumisme està directament relacionat amb el volum de fems. Consumim diàriament munts de productes envasats en llaunes, pots, botelles o embolicats en plàstics, papers, etc. Tot això va a parar al poal dels fems, munts de testimonis i receptors

d'una part de les nostres compres.

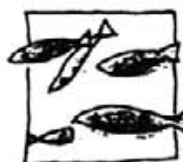
El 40% del residus urbans el constitueixen bolic i embalatges. Entre un 10 i un 20% l'invertim en la compra directa de fems. Però no acaben aquí les despeses dels fems, després haurem de continuar pagant per desfer-nos-en. No us sembla un contrasentit?

Els productes no-retornables s'han d'entendre com a expressió de la mentalitat de malbaratament arrelada en aquest darrer decenni.

Les noves directrius de la CEE, apunten cap a un cercle tancat en la producció, on els residus produïts siguin mínims.

On van a parar els fems?.

- A municipis petits, la forma més corrent de desfer-se'n és acumular-los en abocadors. cal que estiguin impermeabilitzats, i recollides i depurades les escorrenties, ja que si no es corre el perill de contaminar els cursos d'aigua pròxims. Això no obstant, a l'Estat espanyol, la majoria no reuneixen aquest requisit. - Les grans ciutats posseeixen abocadors amb plantes de

tractament. Aquí les mesures de seguretat són més grans, perquè són més grans els riscos pel moviment de grans quantitats de fems diari. - També podem trobar, desgraciadament, deixalles de fems (bosses, llaunes, botelles...) als nostres camps, fruit de la desídia d'alguns, que consideren que el domini públic no els pertany i no es preocupen de tenir-ne esment. Si s'han molestat de dur-hi bosses i aquests envasos que pesen més, quina feina costa de carregar-los buits fins al contenidor més pròxim? - Alguns desaprensius tiren vells electrodomèstics devora les carreteres, a la forest o fins i tot als rius. Per què no criden els pedacers o ferrovellers, o al servei corresponent de recollida de l'ajuntament? - Plantes d'incineració, on cremen els residus, principalment industrials. Això, evidentment, contamina l'atmosfera. A vegades, la incineració es fa dins bucs a la mar: així llevam el problema de davant la nostra vista, però no l'eliminam, només canvia el lloc. - Algunes empreses exporten els residus que produeixen al Tercer Món, convertint aquests països, amb uns recursos naturals ja saquejats en autèntics abocadors de residus tòxics.

Els residus no són sempre fems.

Es possible d'aprofitar els residus i convertir-los en una autèntica font de riquesa, amb el doble benefici ecològic d'evitar la degradació ambiental i d'estalviar primeres matèries i recursos esgotables. La majoria de les fraccions dels fems són transformables com a primera matèria per a ús nou, algunes són recuperables i una fracció podria ésser retornable.

Què conté la bossa de fems?

El contingut d'una bossa dels fems és variable i depèn del lloc i del nivell social. En el quadre següent, us indicam la composició mitjana dels residus

domèstics espanyols:

60%	matèria orgànica.
16,5%	paper i cartó.
8%	diversos.
5,5%	plàstic.
4,5%	vidre.
4%	metalls.
1,5%	pedaços.

La major part d'aquests components podrien reciclar-se, en lloc d'ésser una càrrega per als pressuposts de l'Estat, i en definitiva de les nostres butxaques. Però perquè el reciclatge es produeixi és imprescindible la col.laboració de tothom, separant els diferents components.

A l'Estat espanyol no es realitza la recollida selectiva de fems, però tu mateix pots dur a vendre el paper i el cartó, o regalar-lo a les persones que van per les cases recollint-los. Quant al vidre, procura elegir els recipients retornables (la reutilització és la manera més barata i econòmica de reciclatge) i els no-retornables, desposita'ls als contenidors destinats a aquesta finalitat.

planes d'opinió

Secció en la qual hi pots dir el teu parer de tota cosa

Calonge, la mar y Cabrera

Calonge, la Mar i Cabrera. Tres mots lligats que tots els calongins hem sentit i sentim com a part de la nostra pròpia existència; quantes cases girades cap a la mar, xaloc migjorn, i que els seus moradors a la matinada just sortint el sol, el primer cop de vista es dirigeix a l'horitzó infinit de la mar, i encara que estiga unes quantes braces enfora, els dies ventosos, de dins la cuina o l'aiguavés, es sent la remor típica de la maragassa; els calongins estimam la mar, la duim a dins, la protegim i la cuidam. Si en lloc de guaitar en el portal ens enfilam una mica més amunt, pot ésser al sostret o al sòtil, allà per la part de migjorn afinarem, enc que el dia sigui poc clar, l'Arxipèlag de Cabrera.

Un dia l'ensenyarem als nostres menuts, aquella clape-ta de terra dins la mar gran i tendrem moltes coses que contar-los perquè allà hi haurem estat i tal vegada hi haurem fet una de les millors fuites, pot ser hi haurem menjat uns dels millors arroquets de peix pescat nostre i els contarem d'una vegada que hi vàrem haver de quedar del que hi haguéssim volgut romandre, també els prometrem aquest estiu fer-hi una fuiteta si les autoritats ens ho permeten, ja que les coses han canviat molt de poc ençà.

Fa un parell de mesos es podia anar a les illes sense cap tipus de permís, —tot era partir—, s'anava allà, es fondejava a la part que l'agradava més, hi podies romandre els dies que volguessis, podies anar a fer una pescadeta i tornaves quan volies.

Ara les coses han canviat d'ençà que han fet tornar l'Arxipèlag un parc natural. Ara has de demanar permís a ICONA omplint un full que sembla un testament, aleshores l'has de dur a Ciutat amb uns quants dies d'antelació a la data de partida; has de fixar una data per l'arribada i una altra per la partida amb un interval de vint-i-quatre hores màxim, com si a la mar es pogués partir i arribar sempre quan un vol; no pots navegar per les platges ni racons del litoral illenc ni molt menys fondejar-hi solament es pot romandre dins la badia del port, dubt que si et cau el cullerot o l'olla dins l'aigua puguis tirar-t'hi a recollir-lo, no es podrà fer cap tipus de pesca per part dels afeccionats, poden fer malbé la flora i fauna de l'entorn, malgrat tot, els pescadors professionals sí ho podran fer.

Així estan les coses per Cabrera, allò del mot popular «guanyaràs Cabrera», ho podrem deixar anar en tot cas podrem dir allò altre de «Mos han pres Cabrera»; i la veritat és que no sé quins dimonis ha organitzat tot aquest aplec, així mateix em sembla que aquests il·luminats no coneixien massa Cabrera ni sabien l'afecte que li tenim tots els d'aquests redol de per aquí.

Joan Marines.

Circular i aparcar a Cala d'Or

Com cada any en venir l'estiu molts dels lectors d'aquesta ens desplaçam sovint a Cala d'Or, uns per feines i altres per divertiment, i ens trobam amb els mateixos

FORN I COMESTIBLES

ADROVER

Rafael Adrover 5 - Calonge

Tel. 657667

**CRISTALERIA
PERELLO**

Carrer Palmer, 1

07630 CAMPOS

Telèf. 65 00 95

problemes de sempre, falta d'aparcament i mala circulació.

No havia tocat el tema ja que com sempre, és a dir, totes les primaveres giram aquesta zona damunt davall canviat direccions, fent síquies, enrajolant carrers, eixamplant voravies. Havia donat un poc de marge de temps pensant que passaria allò de l'ase, que un dia sonà la flauta en que també fos per casualitat, però em sembla que no és així. Jo diria que de cada any anam a pitjor.

Sembla que ens trobam a una ciutat sense llei a on és legal aparcar de qualsevol manera cotxes a cada part del carrer, que moltes vegades no queda lloc per passar. També a això em d'afegir que pareix que la gent li agrada més l'asfalt que les voreres per a passejar-se cosa que obliga a circular com un caragol per no atropellar ningú, a més de provocar uns embossos de por. Llavors queda el problema dels repartidors i representants, que a aquest sí que no els importa aparcar en doble fila encara que tinguin tot el carrer amb l'excusa que paren un segon a vegades te fan esperar més de mitja hora.

No puc oblidar fer menció a els motoretos de lloguer ja que sembla que el centre és el lloc apropiat per a aprendre a conduir-los, i amb la puta competència són capaços de llogar-los fins i tot a infants de xupa, amb el perill que suposa per a ells i pels altres.

Essent al centre la majoria de carrers d'una sola direcció just transitats per cotxes amb alguna excepció el problema no és tan greu com a Cala Llonga o Porto Cari.

Pareixia que amb això de la volta d'Espanya de bicicletes a on en Jaume amb sa pala d'oruga i els caminers

varen fer aquella gran esplanada amb centenars de camionades de grava durant més de tres setmanes se solucionaria, al manco en aquell barri, el problema d'aparcament.

Altres anys veiem els municipals de tant en tant posant paperets pels parabrises dels cotxes, i a pesar de les enrabiades de molts, perquè no trobava lloc on aparcar se solien aclarir al manco durant un parell de dies, però pens que enguany no s'hi han aturat cap pic tot i passar-ne cada dia, perquè els cotxes estan aparcats a cada banda del carrer, de qualsevol manera i a l'esplanada amb els rètols de parkings no n'hi ha cap ni un.

Aquí el problema és més greu, perquè no hi ha voreres i la gent ha de bordejar les taules de les terraces dels bars havent d'aguantar les ullades de mala llet dels cambrers o anar pel mig de la carretera.

Això no és tot, ja que hem d'afegir que aquesta sí que és de dues direccions amb autocars, camions, remolcs amb barques, butaners, xifoners, repetidors, l'agència, el tren que qualque pic provoca un embós que donaria temps per fer oreta.

Me pens que no som jo qui ha de posar remei, peròestic quasi segur que aquí sí que en té, si només en possessin a una paret ben aparcats i on és més estret es prohibís, però mentre sigui així no me queda més remei que dir allò que diu disc d'En Tomeu Penya canviant Cala d'Or per Manacor, que per cert rima, que —hi ha un me mort i no el lleven els qui estan per això—.

Fins una altra.

Joan Grimalt

INSTAL·LACIONS
|
MONTATGES ELECTRICS
ANTENES PARABOL·LIQUES

Exposició de **APLIQUES** i **LAMPARES**
DARRERES NOVETATS EN PEL·LICULES
DE VIDEO

eléctricas
MANRESA, S.A.

Distribuidor Oficial: **AEG - TELEFUNKEN - ZANUSSI - THOMSON - SANYO - CORBERO**

C/ Ariel, 5 - Tel. 657859
Avda. Bèlgica, 6 - Tel. 657378

CALA D'OR

Sebastia Roca

PERRUQUERIA UNISEX

OBERT DE DIMARTS A DIJOURS HORABAIXES
I DIVENDRES I DISSABTE TOT EL DIA

Tel. 65 82 20
Ca'n Roca, 13 - 07669 Calonge (Santanyí)

FLOCC
PERRUQUERIA I ESTETICA

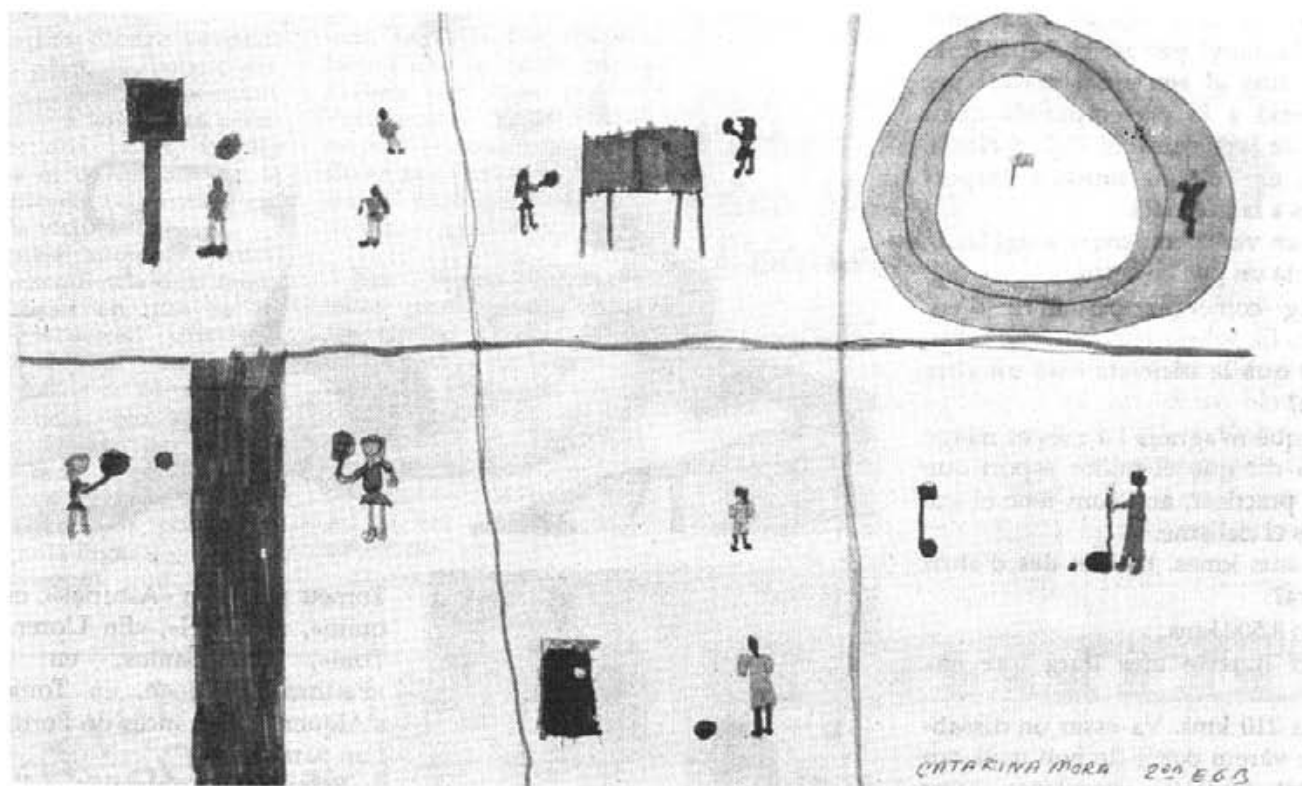
HOMES
I
DONES

TRACTAMENT
D'ACNE JUVENIL

Carrer Nou, 53 - Tel. 65.08.25
07630 CAMPOS

L'ESPORT ÉS COSA BONA

L'esport i el nin (I)

A partir d'aquest número contarem amb la col·laboració dels metges Bartomeu Marí, Teo Cabanes i Joan Gasull amb una sèrie d'escrits que ens ajudaran a millorar els hàbits higiènic-esportiu dels escolars entre les edats de 6 a 12 anys.

A una sèrie de capítols ens mostraran els principals bàsics de la salut, higiene, qualitat de vida i hàbits relacionats amb el camp de l'esport en l'edat de creixement. Per l'especial atenció que requereix el nin en aquestes edats, en les quals està desenvolupant tant el seu potencial físic com mental i també s'inicia la seva integració a la vida social i col·lectiva, és necessari que, en aquests moments l'atenció cap a la seva formació completa i progressiva sigui perfectament planificada.

Contingut d'aquest primer capítol:

SALUT I ESPORT

Qué és la salut?

La salut és, no només no estar malalt sinó viure en un estat complet de benestar físic, social i mental. Per tant, la forma física constitueix una part important del concep-

te de salut integral, representa un factor de qualitat de vida, i aporta, per això mateix benestar i felicitat. Per fer esport s'han de cuidar i mantenir-se bé físicament, per la qual cosa és una faceta important de la salut.

L'esport ajuda a la teva salut?

Sí, l'esport t'ajuda a realitzar un creixement controlat i saludable, influeix a crear hàbits de vida sans i fa que et trobis millor físicament i mental. Si practiques qualche tipus d'esport et relaciona amb els teus companys i aprens a treballar en grup, t'acostumes a respectar les regles del joc, cosa que després podràs aprofitar en el futur en altres activitats de la teva vida social i professional. El benestar físic i mental que et proporciona la pràctica de l'activitat física i l'esport t'influirà positivament en la teva salut i el teu creixement.

Tu també ets responsable de la teva salut

La salut no és només responsabilitat dels metges, educadors institucions, la teva aportació a la pròpia salut és fonamental. Tu ets el primer que l'has de cuidar i mantenir. La salut també és responsabilitat individual i de tota la societat, per la qual cosa, és important que adoptis uns hàbits de vida el més sans i saludables possibles. L'esport t'ajudarà a aconseguir-ho.

Toni Vallbona: Cerc un president

Qui més qui manco haurà vist en «Toni Senyor» colcant amb sa bicicleta per aquí o per allà. En Toni tota sa vida havia estat jugador de futbol des dels equips filials del C.D. Santanyí per arribar al primer equip fins al seu final marcat per una lesió a la pretemporada quan havia de jugar amb el C.D. S'Horta, ido sí, en Toni ha tornat a l'esport gràcies a la bicicleta.

-Quan vares començar a agafar la bicicleta un poc en sèrio,

-Vaig començar pes abril d'enquany.

-Per què la bicicleta i no un altre esport?

-Perquè m'agrada i a més es metge me va dir que el millor esport que podia practicar, així com tenc el genoll, és el ciclisme.

-Quants kms. has fet des d'abril fins ara?

-Uns 8.500 kms.

-I el trajecte més llarg que has fet?

-Uns 210 kms. Va esser un dissabte que vàrem partir de bon matí cap a Ciutat, Andraitx; ens vàrem aturar per dinar a Estellencs, després vàrem seguir ca a Banyalbufar, Esporles, tornarem a Ciutat i cap a Calonge s'ha dit.

-Quan has fet la pujada més forta?

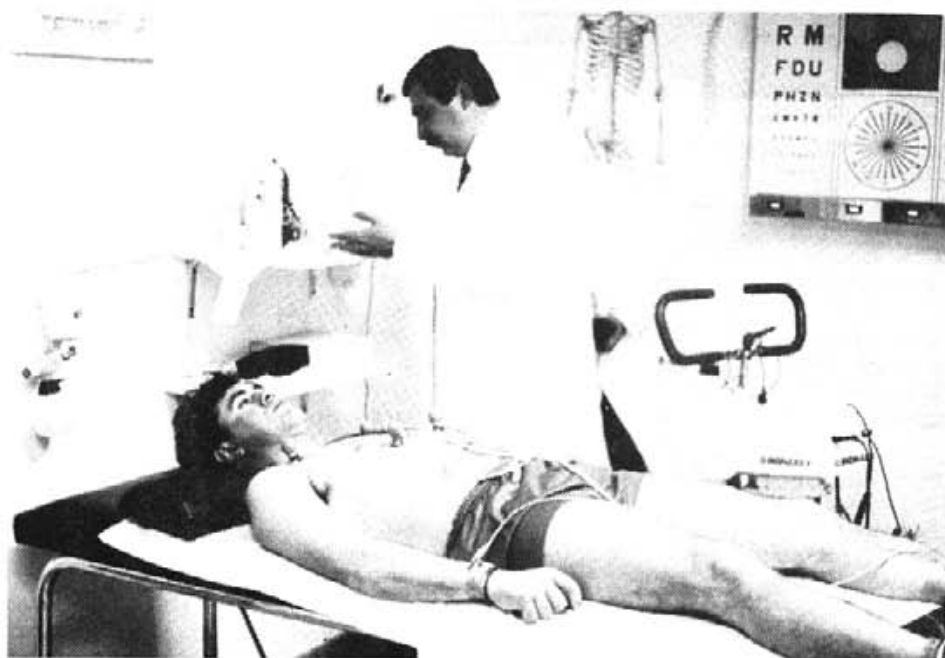
-Mira per on aquest mateix dia. Vàrem fer uns 45 kms alternant pujades i baixades, pot esser el dia amb més alts, encara que no molt pronunciats, sí que eren molt llargs.

-Que és allò que millor te va, es pla, la muntanya, distàncies llargues o curtes?

-Per mi totes ses baixades són bones.

-He sentit a dir que t'has tret una llicència, és que has pensat amb la competició de bon de ver?

-Ja he anat a tres carreres: a S'Arenal, la cronopujada de Sant Salvador, per les festes de Sant Agustí, i la prova mixta amb el meu nebot Toni, de Manacor, fins a Felanitx amb bicicleta i d'allà fins a s'Ermita de Sant

Salvador a peu; però ho vui deixar ben clar, que allò de la llicència ho he fet per l'assegurança que te donen en cas d'accident.

-Millor classificació?

-Amb això no m'hi fix allò important com diuen és participar

-Un altre rumor és que es diu que s'està formant un equip de ciclisme per aquesta zona, que me dius?

-Si que s'en xerra, però ens falta un president

-Toni, jo crec que el més important són els corredors, quants sou,

-Som bastants, una quinzena: En

Tomeu nostre, n'«Asturias», en «Paquito», n'«Angel», «En Llorenç, «En Toni», En Santos, en Jaume «Paume», En Joan, en Tomeu de s'Alqueria, Es francès de Porto Petro i un parell més.

-Principals objectius d'aquest equip?

-Per un parell competir, pels altres, anar un grupet d'amics a berenar a Ses Salines.

-Com teniu programat aquest hivern ja que ara fa fosca prest?

-Ara només podem sortir els dissabtes i els diumenges fins que tornin allargar l'hora.

-Contau amb qualche ajuda?

-No, per ara no, però com ja he dit cercam un president i si qualqu ho vol esser que ens faci de veure.

-Quins idols tens?

-No en tenc cap ni un

-Com veus es futur d'en Joan Llañeres que corr amb l'ONCE?

-Crec que un corredor necessita sort i si en té pot fer moltes bones coses.

-Per acabar no me queda més que desitjar que en Toni trobi un president i així prodrà formar un equip, meam si qualqu s'anima.

Maties Adrover

El Cala d'Or, en hores baixes

El començ de temporada que ha fet el Cala d'Or reflexa la situació en que se troba actualment el club, sens dubte, la més crítica de la seva història.

Després d'onze jornades disputades, el balanç comença a ésser preocupant, ja que tan sols s'han aconseguit dos punts, l'equip ocupa el darrer lloc de la classificació i no coneix encara la victòria.

Aquest moment actual és conseqüència dels molts problemes en que se va trobar l'actual directiva, presidida per Jaume Ferreriol, abans de començar la competició. No se varen poder fer partits de pretemporada ja que no se trobaven jugadors i va venir just per poder començar la lliga.

Recordem que de l'e-

quip de la passada temporada només segueixen quatre jugadors: Julián, Edu, Villa i Andreu. El Cardassar se'n va dur els germans Seminario, Galletero, Loren i Torreblanca; Julio i Lobato varen anar a Eivissa per jugar amb el Portmany i Santa Eulàlia respectivament; Mut va fitxar pel Santanyí, Valentín pel Manacor i en Colau va tornar a Felanitx.

Les noves incorporacions provenen de diversos equips: Otero i Salom de l'Espanya de Lluçmajor, González i Cascales del Rt. La Victòria, Veny del Calvià, Franco del Murense, Estévez del Felanitx, Serra de l'Arenal, Oliver i Pintado del Ses Salines, i Riera del Pl. de Calvià.

El calendari va fer que el

Cala d'Or s'hagués d'enfrontar primer a tots els equips forts de 3ª Divisió, cosa que ha influït molt en el mal començ de l'equip.

Darrerament el conjunt

den Delfi Janer ha millorat molt el seu joc, el que fa pensar que la primera victòria arribarà d'un diumenge a l'altre.

Jaume Rigo

Tràgica mort den Matias Contestí

L'esport de la nostra comarca està de dol. El que era jugador de la U.D. Cas Concos, Matias Contestí Bordoy, moria tràgicament el passat 16 de Novembre, víctima d'un accident de circulació, a l'edat de 20 anys. El jove de Cas Concos era conegut dins els ambients calongins, ja que havia vingut en diverses ocasions a Calonge, per jugar a futbol amb l'equip del seu poble. Descansi en pau.

BOTIGA
CA'N POLLA

tel. 657045 Calonge

JAUME MONSERRAT BARCELO
FOTO ESTUDI I REPORTATGES

FOTOS CARNET, FOTO INDUSTRIAL
Y ALTRES

C/ Santuari, 88
Telèfon 58 11 56
07200 FELANITX

MALLORCA CLUB TROPICANA
CALES DE MALLORCA

RESTAURANT - PIZZERIA

Blanco y Negro

Tel. 64 34 65

Porto Cari, 5
Cala Llarga

07660-CALA D'OR
Mallorca

RESTAURANT

Ca'n Trompé

Avda. Bèlgica, 12
Telèfons 657341 - 643113

07660-CALA D'OR

Començ esperançador

Disputades onze jornades de lliga i quan ja hem cobert el primer terç de competició de 1ª Regional, el C.D. Alqueria està lluitant, com cada any, per fugir de la zona de descens i aconseguir una posició mitjana dins la classificació. S'han guanyat 3 partits, empatats altres 3 i perdut 5, havent aconseguit 9 punts i arrossegant 3 negatius.

Els homes que dirigeix en Llorenç Rigo han ofert fins ara una línia de joc acceptable, tant a S'Alqueria com a fora camp, cosa que dóna moltes esperances als seguidors de poder mantenir la categoria.

Lluny de «Sa Teulera», destaca l'empat a un gol lograt al camp de l'històric Margaritense i la victòria per 1-3 dins el camp del Sant Jordi, a part d'altres bones actuacions a Capdepera contra l'Escolar i a Génova. Únicament s'ha tengut una mala actuació en el camp de l'At. Rafal, perdent finalment per 3-0.

A les dues darreres confronta-

cions, contra el Sant Jordi i el Consell, l'equip ha hagut d'acabar el partit amb només 10 homes, per culpa de les expulsions; les sancions correspo-

nents compliquen un poc els propers partits, ja que la plantilla només compta amb 17 jugadors, 13 dels quals són de S'Alqueria. D'aquests jugadors, han jugat fins ara tot els partits complets el porter Jaume Rosselló i en Cosme Ballester Adrover.

GOLEJADORS

Vallbona B..... 9

Ballester A 2
 Barceló..... 1
 B. Rosselló 1
 Tòfol 1

MIQUEL RIGO, NOU PRESIDENT DEL C.D. ALQUERIA

El C.D. Alqueria va començar la temporada 1.991-92 amb nova directiva. Miquel Rigo, el President, ens explica un poc els seus inicis com a màxim responsable del club verdi-

**MODES
 JANINE**

centre comercial El Pueblo. Lenda n.º 25
 CALA DOR

TEL. 65 78 47

restaurant bar

bona taula

calonge 658202

**FERRERIA
 ADROVER-ROIG, C. B.**

Carretera Porto Colom, s/n.
 Teléfon 837298

07860 - S'HORTA (Felanitx)

SUPERMERCAT
 |
 FERRETERIA

Can Binimelis

C/ Cala Llonga, nº 3 Tel: 657717 Calonge

Toni Vallbona, màxim goleador

L'entrenador ver-i-blanc, Llorenç Rigo

Miquel Rigó, President del C.D. Alqueria

blanc.

-Sabia que la situació era difícil; el que me va moure va ésser el meu amor pel futbol i la voluntat que jo tenia de ve a aquest esport no s'acabàs a S'Alqueria. Tot va ésser molt precipitat, ja que la competició estava a punt de començar i teníem poc temps, però vàrem fer un gran esforç per aconseguir que jugadors, entrenador i directiva començàssim la temporada amb una gran il·lusió.

-Tu vares ésser un dels que més feina va fer l'any 1.976 per ajudar a fundar el club. Una vegada fundad exercires el càrrec de Secretari cinc anys, fins que vares deixar de formar part de la Directiva. Quines diferències veus entre aquella situació i la d'ara?

-Era molt diferent. Quan se fundà un club l'eufòria sol ésser màxima i és banstant més fàcil dirigir un equip ja que hi ha moltes més ajudes per part de tothom. Ara, l'afluència d'espectadors ja no és la mateixa i també hi ha altres obstacles que intentarem superar per dur el futbol endavant.

-Dónes molta importància a que la majoria de jugadors siguin del poble?

-La política nostra no permet gastar doblers per poder dur jugadors de qualitat venguts de fora. Per tant, és molt important poder comptar amb jugadors d'aquí i és un orgull que amb aquests jugadors d'un poble tan petit, poguem militar a 1ª Regional.

-Suposam que per continuar amb aquesta filosofia s'ha de cuidar també el futbol-base...

-Així és. Jo som de l'opinió que per assegurar la continuïtat de futbol a S'Alqueria Blanca s'ha de tornar fer un equip de Juvenils, com ja vàrem tenir fa uns anys, per poder formar jugadors per l'equip de Regional. Serà necessari un gran esforç, però farem el possible per poder comptar amb aquest equip inferior per la temporada 1.992-93.

-I com són les relacions amb els clubs de veïnats?

-Jo diria que són inmillorables. Ja he tengut contactes amb el President

del Santanyí per mirar d'ajudar-nos mútuament a partir de la temporada que ve, principalment quant a futbol-base se refereix. Amb els clubs dels altres pobles: Cala d'Or, S'Horta, Cas Concos, Felanitx, Ses Salines o Campos, les relacions també són molt bones.

-Quines aspiracions té enguany l'Alqueria?

-El principal objectiu és la permanència i mantenir així aquesta condició que tenim d'equip més antic de la categoria. De moment, és molt difícil aspirar a categories superiors, però mirarem de quedar en el millor lloc possible, per no haver de passar pena al final de lliga.

-Com ha anat fins ara la campanya de socis?

-És un dels aspectes que hi donam més importància ja que és la principal font d'ingressos del club. Hem fet un gran esforç per augmentar el nombre respecte a l'any anterior i pensam que ens podrem acostar a la xifra de 200 socis.

Jaume Rigo

JAUME I, 20 S'ALQUERIA BLANCA

JOSEP ALOU JULIÀ

LAMPISTERIA*CALEFACCIÓ
ENERGIA SOLAR*PISCINES

Cl. J. Prohens, 24-07669 S'HORTA
Tel (971) 575261

Miguel Ramis Bennasar: l'entrenador dels Cadets del C.D. S'Horta

Ha jugat a S'Horta els equips locals a les categories benjamins, alevis, infantils i juvenils. La seva demarcació era la de lliure i interior.

La seva trajectòria com a entrenador va començar l'any 88 amb dos equips de futbol del Col·legi Reina Sofia de S'Horta.

L'any 1989 va fer la pretemporada amb els infantils de S'Horta que després va deixar en mans de Joan Julià debut al servei militar.

L'any 90 va entrenar altre cop als infantils de S'Horta que feren una bona temporada quedant els quarts a la classificació final.

Aquest any entrena els cadets que de moment han guanyat tots els partits.

Vàrem tenir l'ocasió de parlar amb en Miquel del seu equip i això fou el que ens va dir:

-Analitza l'equip per linees?

-Tenim una defensa molt dura, una mitja molt creativa i potent i una davantera amb dos homes en punta molt ràpids.

-Quines aspiracions tens com a entrenador?

-Acabar aquesta temporada com l'hem comenada i l'any que ve ja veurem.

-Quin és en aquests moments el màxim rival del teu equip?

-Bé així com estan les coses ara i sense haver perdut cap partit pareix que ho tenim molt fàcil, però tant el Murense com el Manacor B, són dos grans equips que fan molt de respecte.

-Què opines de les noves regles que s'han posat en funcionament aquest any?

-Particularment m'agraden molt perquè et fan fer un joc molt obert i ofensiu.

-Quins són els resultats que heu obtingut fins ara?

-Barracar, 2 - S'Horta, 3. S'Horta, 1 - Felantix, 0. S'Horta, 7 - Porto Cristo, 1.

-Què notes a faltar al teu equip?

-Tal vegada més plantilla.

-Dins el teu equip hi ha quatre

jugadors calongins, quina opinió tens del seu joc?

-En Tomeu Roig de Ses Coves es un davanter molt ràpid, lluitador i sobretot un al·lot que marca gols.

En Tomeu «Martina» és un marcadors molt regular además d'un jugador molt complet.

En Guillem Mas és un porter bastant segur.

En Joan Nadal és un jugador que aquest any realitza un bon principi de temporada.

-Miquel, ja per acabar, què trobes de la directiva del club?

-Estic molt content, perquè ens entenem molt bé i no hem tingut cap problema amb els pares. Además vull dir que en particular la directiva dels cadets es preocupen de que tot vagui bé tant en qüestió de fitxes, com a l'hora dels entrenaments i el que es més important que en tot moment em donen suport a mi i els jugadors cosa que aprofit per a agrair.

Bé, moltes gràcies Miquel, enhorabona per les victòries aconseguides fins ara i que els èxits continuïn.

Vinyota

BAR

NOU

Telèfon 65 78 20
C/M. Toni Vadell, 2

CALONGE

CODOSA

IMATGE D'OR

Avda. Boulevar, 13 - Tel. 657758
CALA D'OR (Mallorca)

FOTOGRAFIA

PROFESIONAL

REPORTATGES
FOTOS CARNET
FOTOCOPIES
VIDEO
MUSICA

col.laboradors de
dies i coses

La veu de la terra

Som català, català

Sent el tambor de la sang
pel calfred de les entranyes
bategant la veritat
que guarden els meus llinatges.

M'invest pels setze costats
de l'avior dels meus pares,
com el galop d'un cavall
destrossant totes les traves.

La sang no ment. Mai de mai.
Mai de mai ment la nissaga
quan es torna crit i clam
pels carrerons de la rampa.

Us ho dic amb el front alt
fitant la vostra mirada,
clavant-me al call de les mans
els ganivets de la ràbia.

Us ho dic clar i llampant,
alçant l'orgull de les nafres
com a signe d'un passat
que ara es fa puny de coratge.

Us ho dic, sec, descarat,
tot provocant per la raça
l'esclat de la ira ancestral
al fonamental de mes paraules.

Som català. Català!
Català de pare i mare,
de llengua, costums i tranc,
Català de Terra i Pàtria.

No és que sigui perquè parl.
Enteneu que és el contrari:
Parl perquè som català.
Català de rel i saba.

Mai no ment el paladar,
mai la saliva no enganya.
Qui neix amb llavis signats
ni Déu pot borrar la marca.

Una llengua sense Estat
és un llogaret sens cases,
Un País sens llibertat
és un home sense cames.

Caparrudes de sang,
Certesa de Llengua i Pàtria.
Futur que neix del passat.
Vel aci la fe que brama:

S'ha acabat de ser esclau
de pors, dubtes, arranances
i de silencis covards
que ens maten les contundències

S'ha acabat de ser esclau
de fosques desconfiances
que han sembrat entre germans
els bords tarats de set pares.

S'ha acabat de ser esclau
de ser les Illes fantasmes
Catalunya enmig del mar:
Eix és el nom i la tasca.

Catalunya enmig del mar,
Mallorca de pura traça,
unida als altres germans
per fer una sola Pàtria.

Catalunya enmig del mar
talment com la somniaren,
amb força d'il·luminats,
Turmeda, Lull i tants d'altres

que encenen la nostra sang
per ser qui som aquí i ara.
Ara que el destí ve inflat
pel vent de les bones fades

Ara, que amb els ulls badats
i l'estimero alcurada,
sabem que la llibertat
és la set que mai s'apaga.

Independents, llibertat!
Llibertat tot d'una! ara!
Alcem la Nació més gran
de Terres mediterrànies.

Deixau que ho digui plorant
amb el goig de cada llàgrima:
Jo moriré català
de Mallorca alliberada.

Mon cos lastarà descans
al cor de la meua Pàtria.
Eixa Catalunya Gran
que duc gravada als llinatges.

Jaume Santandreu,
Tarragona, estiu de 1991

Jaume Santandreu; capellà, escriptor i polític menaco-
rí. Va néixer l'any 1938 a una família pagesa. Es va orde-
nar sacerdot l'any 1960 i prest va anar a les missions, a
Perú, cosa que el va canviar profundament. Retornat a
Mallorca va fer feina al camp de l'hosteleria —cambrer,
escuraplats, etc.) Més tard va crear, juntament amb altre
gent l'hospital de Nit, un centre d'acolliment molt espe-
cial per als marginats. Com a polític ha militat al Partit
Socialista de Mallorca i actualment és President de la
Secció Local d'Esquerra Republicana de Catalunya a Ma-
llorca de la qual amb els seus companys fa una impor-
tant tasca de concienciació sobre la necessitat de la inde-
pendència nacional, de l'opressió (disfressada de demo-
cràcia) que Espanya fa sobre el nostre poble.

J. Vallbona

Test de la Personalitat

Per Maria Lladró «Universitària i Socio - culturalista»

Jo, volia saber, si estic enrevoltada de persones, que realment actuïn com a tal, o si us deixau manipular com a teresetes, per això, sense dir res més, heu de fer aquest Test que a continuació us he preparat:

(Contestau sincerament, des d'una alta classificació «6» a una baixa 0.)

1. Sempre faig les coses així com vull	6	5	4	3	2	1	0
2. Disfrut d'emprenyar les autoritats	6	5	4	3	2	1	0
3. Tenc l'honor d'esser col·lo	6	5	4	3	2	1	0
4. M'agrada estar tot sol, perquè així sempre tenc raó	6	5	4	3	2	1	0
5. M'agrada dominar la situació i tenir molta responsabilitat	6	5	4	3	2	1	0
6. Durant la feina m'agrada molt dormir un moment per tenir forces per a més tard	6	5	4	3	2	1	0
7. Soc molt curiós, sempre ho sé tot	6	5	4	3	2	1	0
8. Tenc molta energia personal	6	5	4	3	2	1	0
9. Soc molt original i tenc molt imaginació	6	5	4	3	2	1	0
10. Dins el llit sempre invent «algo nou»	6	5	4	3	2	1	0
11. Tenc poca concentració amb tot	6	5	4	3	2	1	0
12. M'agradaria esser el batle de Santanyí	6	5	4	3	2	1	0
13. Sempre estic d'humor	6	5	4	3	2	1	0

De 0 a 26 punts: Tu ets un «monigote», i segur que t'agrada esser-ho. No tens creativitat ni capacitat per res. No vulguis posar cap negoci que fracassaràs.

De 27 a 52 punts: Tens un cert potencial que no acabes de saber emprar, dedica el teu temps a millorar-te, ja que tu pots. Has d'anar a cursets de formació i parla molt amb persones triomfadores.

De 53 a 78 punts: Ets una persona molt independent i enèrgica, amb molta disciplina i gran qualitat personal. Estàs preparat per tenir èxit amb tot.

Molt agràida, M.LL

Un acudit

Un capellà feia la migdiada amb la dona d'un pagès, el qual s'havia amagat baix el llit per agafar-lo.

El capellà, potser per haver fet un excés d'aquella feina, tingué una mica de mareig, i, no sabent que baix el llit, hi hagués el marit, digué:

-Ai! Em sembla veure rodar tota la terra...Justament el dia abans el pagès havia perdut un ase, i oblidant-se de la injúria, digué al capellà:

-Ai, podries mirar si veus per alguna banda el meu ase!